

Een belangrijk punt in Snels be-
toog is de vraag naar identificatie,
of eigenlijk het onvermogen daar-
toe. Dit onvermogen vormt de
'andere kant' van de constructie
van het scenario waarin Dutchbat
de rol van tragische held krijgt
toebedeeld. 'Waarom koesterde
Dutchbat geen werkelijke "lots-
verbondenheid" met de beleger-
den? Wat verhinderde de blauw-
helmen zich te verplaatsen in hun
lot?' vraagt Snel zich af. Is het de
beeldvorming gedurende de voor-
bereidingstijd van de soldaten? De
manier waarop de Bosniërs in de
media afgeschilderd worden? Zijn
het culturele verschillen in de om-
gang met elkaar maar ook met
zaken als verlies en verdriet? Of
is het wellicht ook de afkeer die
de fysieke conditie van de beleger-
den, opgesloten in een stad met
gebrek aan de meest elementaire voorzieningen, opriep? Voor Snel
ligt het antwoord in een diepgeworteld nationalisme dat ons het
zicht ontnemt op het verhaal waarin Dutchbat één van de spelers
is, maar zeker niet de tragische held.

Snels analyse lijkt ook nog iets anders te suggereren, al is dit een
punt waar hij zelf niet op ingaat. Zou het kunnen dat identificatie
niet alleen een probleem is ten aanzien van de ander (in dit geval
de Bosnische bevolking) maar ook ten aanzien van de VN vredes-
soldaten zelf? Is de transformatie van deze soldaten tot tragische
helden wellicht een geval van overcompensatie dat het problema-
tische karakter van hun rol moet verhullen? Wie wil zich nou iden-
tificeren met een soldaat die als mensen elkaar de koppen beginnen
in te slaan zich slechts terzijde mag houden en heel hard roepen dat
we zo toch niet met elkaar omgaan? Want dat is de werkelijke tra-
giek van de VN vredessoldaat, zoals Linda Polman in haar analyse
van VN vredesmissies (met de veelzeggende titel *We Did Nothing*)
duidelijk maakt. 'UN soldiers look like soldiers, but they act like
parking guards, because that is the job we give them. It is the job the
UN member states give them.'

Daarmee is natuurlijk nog niets gezegd over de beslissingen die in
Srebrenica wel, of juist niet genomen zijn, en de rampzalige afloop
van deze vredesmissie die daar het gevolg van was. Evenmin is dit
een pleidooi om pogingen tot vreedzame oplossingen opzij te zetten
ten gunste van geweld. Maar de vraag naar de identiteit van de VN
soldaat biedt wel een perspectief op de Nederlandse worsteling met

De vraag naar de identiteit van
de VN soldaat biedt wel
een perspectief op de
Nederlandse worsteling met
wat er gebeurd is in Srebrenica
en andersom raakt de
Nederlandse worsteling aan
een lastige spanning die bestaat
tussen de ideologie van de VN
vredesmissies en de verhalen die
bemiddelen in de rollen die wij
onszelf en anderen toebedelen.

wat er gebeurd is in Srebrenica en
andersom raakt de Nederlandse
worsteling aan een lastige spanning
die bestaat tussen de ideologie van
de VN vredesmissies en de verhalen
die bemiddelen in de rollen die wij
onszelf en anderen toebedelen. Over
die spanning gaat de voorstelling *We
are all Marlene Dietrich FOR*, die
momenteel internationaal veel aan-
dacht trekt en (wellicht niet toeval-
lig) slechts één keer in Nederland te
zien is geweest, in Groningen.

De voorstelling begint met een ver-
haaltje over Amerikaanse soldaten
gestationeerd op IJsland, eind jaren
'40. Ze brachten nylon kousen, cho-
colade, kauwgum en goede manie-
ren mee en daarmee zetten ze de
jonge vrouwen van IJsland in vuur
en vlam. Als we de verteller moeten
geloven, hebben bezorgde ouders

toen voorgesteld om meisjes tussen 12 en 16 in een kamp onder te
brengen om ze tegen deze verleidingen te beschermen. Eén van hen,
Dora Sigmundsdottir, was daar niet van gediend en vluchtte met
een Amerikaanse soldaat naar Amerika. Daar kregen ze een doch-
ter, Cynthia Wood, die de rol van Bunny speelde in Coppola's
Apocalypse Now, in die beroemde scène waarin een aantal jonge-
dames een Amerikaanse legerbasis ingevlogen worden om een
enorme massa soldaten te entertainen. Gedurende die opnames
ontmoet Cynthia Bruno Rotta, die een Amerikaanse soldaat speelt,
en het verhaal herhaalt zich. Cynthia en Bruno worden verliefd. Ze
leefden nog lang en gelukkig, huisje boompje beestje, en baby'tje
natuurlijk. Maar is dat hoe het werkelijk ging? Of is dat alleen het
verhaal? Babies betekenen immers niet noodzakelijk ware liefde (al
is dat wat verhalen ons willen doen geloven). De film werd opge-
nomen op de Filippijnen, daar was het warm en dus had iedereen
maar weinig kleren aan. Mensen waren eenzaam, ver van huis en
hadden behoefte aan troost. Geen condoomautomaat te bekennen
en dus werd Vala geboren. Vala die vanavond voor ons zal optreden.
Vala die op haar beurt van soldaten houdt en soldaten houden van
haar. En als je haar leuk vindt wil ze je graag ontmoeten, na afloop
van de show.

In dit korte en schijnbaar simpele verhaaltje lopen fictie en werke-
lijkheid door elkaar heen op een manier die symptomatisch is voor
de complexe problematiek waar deze voorstelling zich toe wil ver-
houden. Met dit verhaaltje vertrekt de voorstelling vanuit het per-